

ДОБРОГО ДНЯ, пане ОЛЕКСАНДР! НІ. ТАКИЙ ПРОТОКОЛ БУДЕ НЕПРАВОМІРНИМ І ВИ ТА ВАШ ЗАХИСНИК МОЖЕТЕ ПОСТАВИТИ ЙОГО ПІД СУМНІВ В СУДІ.

Якщо поліція складає протокол про ДТП не на місці, це означає, що на початковому етапі поліція може не мати можливості оформити всі матеріали одразу. Проте, згідно з правилами, протокол має бути складений не пізніше 24 годин після виявлення правопорушення, і вам мають вручити копію. Ви маєте право вимагати детальної інформації про обставини, а у випадку неточностей — вимагати їх виправлення або подати письмову заяву.

Згідно зі **статтею 254 Кодексу України про адміністративні правопорушення (КУпАП)**:

Про вчинення адміністративного правопорушення складається [протокол](#) уповноваженими на те посадовою особою або представником громадської організації чи органу громадської самодіяльності.

*Протокол про адміністративне правопорушення, у разі його оформлення, складається **не пізніше двадцяти чотирьох годин з моменту виявлення особи, яка вчинила правопорушення**, у двох примірниках, один із яких під розписку вручається особі, яка притягається до адміністративної відповідальності.*

[Протокол](#) не складається у випадках, передбачених статтею 258 цього Кодексу.

В будь-якому разі протокол передається на розгляд судді, який має на підставі протоколу та інших документів та доказів по справі притягнути винну особу до адміністративної відповідальності.

Ви маєте право подати ПИСЬМОВІ ПОЯСНЕННЯ, в яких викласти свою позицію.

В той же час, Ви маєте право приймати участь (як і Ваш захисник) в судовому засіданні дистанційно, через систему відеоконференцзв'язку "Електронного суду" за допомогою власних технічних засобів.

Відповідно до **статті 280 КУпАП** визначено, що орган (посадова особа) при розгляді справи про адміністративне правопорушення зобов'язаний з'ясувати: чи було вчинено адміністративне правопорушення, чи винна дана особа в його вчиненні, чи підлягає вона адміністративній відповідальності, чи є обставини, що пом'якшують іобтяжують відповідальність, чи заподіяно майнову шкоду, чи є підстави для передачі матеріалів про адміністративне правопорушення на розгляд громадської організації, трудового колективу, а також з'ясувати інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи.

Згідно зі **статтею 7 КУпАП**, ніхто не може бути підданий заходу впливу в зв'язку з адміністративним правопорушенням інакше як на підставах і в порядку, встановлених законом.

Проведення в справах про адміністративні правопорушення здійснюється на основі суворого дотримання законності.

Застосування уповноваженими на те органами і посадовими особами заходів адміністративного впливу проводиться в межах їх компетенції, у точній відповідності з законом.

Дотримання вимог закону при застосуванні заходів впливу за адміністративні правопорушення забезпечується систематичним контролем з боку вищестоящих органів і посадових осіб, правом оскарження, іншими встановленими законом способами.

В силу приписів **статті 9 КУпАП**, адміністративним правопорушенням (проступком) визнається протиправна, винна (умисна або необережна) дія чи бездіяльність, яка посягає на громадський порядок, власність, права і свободи громадян, на встановлений порядок управління і за яку законом передбачено адміністративну відповідальність.

Склад адміністративного правопорушення – це сукупність ознак єдності його об'єктивних і суб'єктивних характеристик, які є необхідними для визначення діяння правопорушенням. Ці ознаки мають назву об'єкт проступку, об'єктивна сторона проступку, суб'єкт проступку, суб'єктивна сторона.

Відповідно до **статті 10 КУпАП** адміністративне правопорушення визнається вчиненим умисно, коли особа, яка його вчинила, усвідомлювала протиправний характер своєї дії чи бездіяльності, передбачала її шкідливі наслідки і бажала їх або свідомо допускала настання цих наслідків.

Згідно зі **статтею 11 КУпАП** адміністративне правопорушення визнається вчиненим з необережності, коли особа, яка його вчинила, передбачала можливість настання шкідливих наслідків своєї дії чи бездіяльності, але легковажно розраховувала на їх відвернення або не передбачала можливості настання таких наслідків, хоч повинна була і могла їх передбачити.

Згідно з **Рішенням Конституційного Суду України від 30 вересня 2009 року № 23-рп/2009**, Конституційний Суд України відзначає, що кожній особі, зокрема свідку під час допиту в органах дізнання чи досудового слідства та особам при наданні пояснень у державних органах, має бути забезпечена реальна можливість отримувати правову допомогу для захисту від можливого порушення права не давати показань або пояснень щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів, які можуть бути використані у кримінальному процесі для доведення обвинувачення зазначених осіб (**речення друге абзацу 2 пункту 4 мотивувальної частини**).

Системний аналіз статті 59 Конституції України, Закону України „Про адвокатуру“ дає підстави для висновку, що положення частини другої цієї статті „для ... надання правової допомоги при вирішенні справ у судах та інших державних органах в Україні діє адвокатура“ є однією з конституційних гарантій, яка надає свідку під час допиту в органах дізнання, досудового слідства чи особі у разі дачі пояснень в державних органах право вільно отримувати правову допомогу адвоката. У такий спосіб держава бере на себе обов'язок забезпечувати можливість надання кваліфікованої правової допомоги особам у правовідносинах з державними органами. Зазначене не виключає і права на отримання особою такої допомоги від інших суб'єктів, якщо законами України щодо цього не встановлено обмежень (абзац третій пункту 5 мотивувальної частини).

Положення частини першої статті 59 Конституції України „кожен має право на правову допомогу“ треба розуміти як гарантовану державою можливість будь-якій особі незалежно від характеру її правовідносин з державними органами, органами місцевого самоврядування, об'єднаннями громадян, юридичними та фізичними особами вільно, без неправомірних обмежень отримувати допомогу з юридичних питань в обсязі і формах, як вона того потребує (пункт 1 резолютивної частини).

Відповідно до правової позиції, висловленої Касаційним адміністративним судом у складі Верховного Суду в **постанові Верховного Суду від 18.02.2020 р. по справі № 524/9827/16-а**, ненадання інспектором можливості реалізувати клопотання особи про надання правової допомоги під час розгляду справи про адміністративне правопорушення, є підставою для скасування постанови у справі про адміністративне правопорушення.

Згідно з **постановою Верховного Суду від 15.05.2019 р. по справі № 537/2088/17 (провадження К/9901/29523/18)**, сам факт визнання особою вини у порушенні ПДР не може бути достатнім доказом правомірності рішення суб'єкта владних повноважень і не звільняє останнього від доведення його правомірності.

Відповідно до **ст. 62 Конституції України**, ніхто не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні злочину. Обвинувачення не може ґрунтуватися на доказах, одержаних незаконним шляхом, а також на припущеннях. Усі сумніви щодо доведеності вини особи тлумачаться на її користь.

Згідно з **пунктом 43 рішення Європейського суду з прав людини від 14 лютого 2008 року у справі «Кобець проти України»** доказування має впливати із сукупності ознак чи неспростованих презумпцій, достатньо вагомих, чітких та узгоджених між собою, а за відсутності таких ознак не можна констатувати, що винуватість особи доведено поза розумних сумнівом.

Статтею 251 КУпАП передбачено, що доказами в справі про адміністративне правопорушення, є будь-які фактичні дані, на основі яких у визначеному законом порядку орган (посадова особа) встановлює наявність чи відсутність адміністративного правопорушення, винність даної особи в його вчиненні та інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи. Ці дані встановлюються протоколом про адміністративне правопорушення, поясненнями особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, потерпілих, свідків, висновком експерта, речовими доказами, показаннями технічних приладів та технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, у тому числі тими, що використовуються особою, яка притягається до адміністративної відповідальності, або свідками, а також працюючими в автоматичному режимі, чи засобів фото- і кінозйомки, відеозапису, у тому числі тими, що використовуються особою, яка притягається до адміністративної відповідальності, або свідками, а також працюючими в автоматичному режимі або в режимі фотозйомки (відеозапису), які використовуються при нагляді за виконанням правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху, безпеки на автомобільному транспорті та паркування транспортних засобів, актом огляду та тимчасового затримання транспортного засобу, протоколом про вилучення речей і документів, а також іншими документами.

Обов'язок щодо збирання доказів покладається на осіб, уповноважених на складання протоколів про адміністративні правопорушення, визначених статтею 255 цього Кодексу.

При визначенні доказів неналежними та недопустимими, оскільки у КУпАП відсутні відповідні положення, виходимо із положень статті принципів аналогії закону, тобто норм **глави 4 КПК України**.

Оскільки Верховний Суд неодноразово звертав увагу, що притягнення до адміністративної відповідальності найбільш близька за своїми принципами до кримінального процесу, то виходимо саме з тлумачення наданого кримінальним правом та процесом.

Належними є докази, які прямо чи непрямо підтверджують існування чи відсутність обставин, що підлягають доказуванню у провадженні, та інших обставин, які мають значення для кримінального провадження, а також достовірність чи недостовірність, можливість чи неможливість використання інших доказів.

Доказ визнається допустимим, якщо він отриманий у порядку, встановленому Кодексом України про адміністративні правопорушення з дотриманням вимог інших спеціальних актів законодавства. Недопустимий доказ не може бути використаний при прийнятті процесуальних рішень, на нього не може посилається суд при ухваленні судового рішення.

Недопустимими є докази, отримані внаслідок істотного порушення прав та свобод людини, гарантованих Конституцією та законами України, міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, а також будь-які інші докази, здобуті завдяки інформації, отриманій внаслідок істотного порушення прав та свобод людини.

Відповідно до **п. 4.1. мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України від 22.12.2010 року №23-р/2010** адміністративна відповідальність в Україні та процедура притягнення до неї ґрунтується на конституційних принципах і правових презумпціях, які зумовлені визнанням і дією принципу верховенства права в Україні, в тому числі, і закріпленої в статті 62 Конституції України презумпції невинуватості.

Відповідно до **ч. 3 ст. 62 Конституції України (254к/96-ВР)** обвинувачення не може ґрунтуватися на припущеннях і всі сумніви щодо доведеності вини особи тлумачаться на її користь.

Порядок оформлення протоколу визначається також підзаконним актом - **Розділом IX ІНСТРУКЦІЇ з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі, затвердженого Наказом Міністерства внутрішніх справ України 07.11.2015 № 1395 (в чинній редакції від 27.01.2025 р.)**

IX. Особливості оформлення матеріалів про адміністративне правопорушення, відповідальність за яке передбачена [статтею 124 КУпАП](#)

1. У разі порушення учасниками дорожнього руху правил дорожнього руху, що спричинило пошкодження транспортних засобів, вантажу, автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів, дорожніх споруд чи іншого майна, **на місці дорожньо-транспортної пригоди** (далі - ДТП) **складається протокол** про адміністративне правопорушення стосовно цих осіб, до якого додаються:

- 1) схема місця ДТП ([додаток 8](#)), яку підписують учасники ДТП та поліцейський;
- 2) пояснення учасників пригоди та свідків (у разі їх наявності);
- 3) показання технічних приладів (у разі їх наявності);
- 4) показання засобів фото- та/або відеоспостереження (у разі їх наявності);
- 5) інші матеріали, які необхідні для прийняття рішення у справі.

2. У випадках, коли внаслідок ДТП її учасникам заподіяно тілесних ушкоджень, викликається слідчо-оперативна група для проведення слідчих дій на місці пригоди відповідно до вимог [Кримінального процесуального кодексу України](#).

Поліцейський в порядку звітування за результатами реагування на повідомлення про кримінальні та адміністративні правопорушення складає рапорт на керівника відповідного підрозділу поліції, який передається уповноваженій особі підрозділу поліції.

{Пункт 2 розділу доповнено новим абзацом згідно з Наказом Міністерства внутрішніх справ [№ 318 від 13.04.2018](#)}

3. На місці ДТП за вимогою учасників ДТП їм надається можливість зробити фотографію схеми ДТП. У випадку відсутності технічної можливості копія схеми ДТП та фотографії з місця ДТП надаються за письмовою заявою в підрозділі поліції у разі, якщо матеріали не було надіслано за належністю.

{Пункт 3 розділу в редакції Наказу Міністерства внутрішніх справ [№ 318 від 13.04.2018](#)}

4. На схемі місця ДТП графічно зображуються та фіксуються такі об'єкти:

- 1) ділянка дороги, на якій сталась ДТП;
- 2) сталі орієнтири, до яких на схемі здійснена прив'язка об'єктів та слідів;
- 3) транспортні засоби, причетні до ДТП, координати їх розміщення відносно елементів проїжджої частини та сталих орієнтирів;
- 4) сліди гальмового шляху коліс транспортних засобів: їх розміщення відносно елементів проїжджої частини; довжина від їх початку до кожного колеса транспортного засобу із зображенням місць розривів; довжина слідів на ділянках з різним покриттям;
- 5) інші сліди та предмети, що стосуються пригоди: розміщення частин та об'єктів (уламки кузова, частинки фарби, уламки скла, осипання ґрунту, сліди рідини), що відокремилися від транспортного засобу, відносно елементів проїжджої частини, транспортних засобів; площа розсіювання уламків скла, осипання ґрунту;
- 6) координати місця зіткнення, наїзду відносно сталих орієнтирів;
- 7) ширина проїжджої частини разом з роздільними смугами;
- 8) ширина тротуарів, узбіччя;
- 9) розміри ділянок з різним станом дорожнього покриття;
- 10) розміри та розміщення дефектів дорожнього покриття;
- 11) розташування дорожньої розмітки;

12) розташування світлофорів, дорожніх знаків та інших засобів технічного регулювання дорожнього руху;

13) розташування шлагбаума, засобів сигналізації, дорожніх знаків на підході до залізничного переїзду.

В обов'язковому порядку на схемі місця ДТП заповнюється таблиця дорожніх умов та зазначаються назви об'єктів, зображених на схемі.

На зворотному боці схеми місця ДТП зазначаються:

- 1) марка (модель) пошкодженого транспортного засобу;
- 2) номерний знак транспортного засобу;
- 3) власник (співвласник) транспортного засобу;
- 4) серія та номер полісу обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів та назва страхової організації, яка його видала, а у разі його відсутності - посвідчення відповідної категорії осіб, для яких наявність полісу не є обов'язковою;
- 5) перелік видимих (зовнішніх) пошкоджень транспортного засобу, які сталися внаслідок ДТП;
- 6) вид пригоди;
- 7) кількість учасників ДТП;
- 8) порушення пункту [Правил дорожнього руху](#), затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2001 року № 1306;
- 9) результати огляду на стан сп'яніння (у випадку його проведення);
- 10) тип транспортного засобу.

Зазначена інформація підтверджується підписами водіїв транспортних засобів.

5. При складанні схеми місця ДТП рекомендується:

- 1) застосовувати спеціальне креслярське приладдя (лінійки, лекала);
- 2) користуватися загальноприйнятими графічними зображеннями об'єктів та умовними позначками;
- 3) не порушувати масштабу зображення;

4) деталізувати ту чи іншу ділянку схеми пригоди;

5) використовувати винесення фрагментів за схему.

6. У випадках, коли для прийняття об'єктивного рішення виникає необхідність для отримання додаткових даних, поліцейський, який оформлює матеріали ДТП, протягом доби передає оформлені матеріали ДТП для подальшого розгляду уповноваженій особі підрозділу поліції, на території обслуговування якого сталася пригода.

7. Уповноважена особа підрозділу поліції під час розгляду матеріалів ДТП повинен(на) в найкоротший строк, але не більше одного місяця з дати вчинення ДТП, встановити всі обставини її скоєння, вжити інших заходів щодо об'єктивного визначення особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, передбачене [статтею 124](#) КУпАП, скласти відносно такої особи протокол про адміністративне правопорушення та в п'ятиденний строк надіслати його до відповідного суду.

{Пункт 8 розділу VIII виключено на підставі Наказу Міністерства внутрішніх справ [№ 1073 від 11.10.2016](#)}

8. Якщо при ДТП один з його учасників зник з місця пригоди, поліцейський оформляє схему місця ДТП, відбирає пояснення в потерпілого, свідків (у разі їх наявності), встановлює наявність засобів зовнішнього відео-, фотоспостереження та невідкладно повідомляє уповноважену особу підрозділу поліції, відповідальну за розшук осіб, що зникли з місця ДТП. Остання зобов'язана вжити всіх можливих заходів для встановлення винуватців ДТП та обставин її вчинення в найкоротший строк, але не більше двох місяців.

Розшук осіб, що зникли з місця ДТП, здійснюється шляхом використання баз (банків) даних, що входять до єдиної інформаційної системи МВС, відкритих джерел інформації, надсилання запитів про отримання необхідних фото- та/або відеофіксацій відповідної пригоди, виклику осіб для прибуття до підрозділу або відвідування їх за місцем проживання (перебування), роботи.

{Абзац другий пункту 8 розділу із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства внутрішніх справ [№ 318 від 13.04.2018](#)}

При встановленні транспортного засобу, який зник з місця пригоди, проводяться його огляд на предмет наявності характерних пошкоджень, інших обставин ДТП та фотофіксація.

{Абзац третій пункту 8 в редакції Наказу Міністерства внутрішніх справ [№ 1073 від 11.10.2016](#)}

У випадку встановлення факту проживання власника транспортного засобу на території, яку обслуговує інший підрозділ поліції, матеріали надсилаються за територіальністю.

ЯКЩО НА ЄВРОПРОТОКОЛІ МІСТЯТЬСЯ ПІДПИСИ ОБОХ УЧАСНИКІВ ДТП, ТО ВІН БЕЗУМОВНО ПІДТВЕРДЖУЄ ТЕ, ЩО ВИ НЕ ЗАЛИШИЛИ МІСЦЕ ДТП НЕЗАКОННО, бо Європротокол **дозволяє залишити місце ДТП без виклику поліції.**

Відповідно до ч. 2 ст. 31 [Закону України "Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів" \(в чинній редакції від 07.06.2025 р.\)](#)

*У разі настання контактної (наявне зіткнення) дорожньо-транспортної пригоди за участю лише двох забезпечених транспортних засобів, за умови заподіяння шкоди майну виключно у вигляді пошкодження (знищення) транспортного засобу, незаподіяння шкоди життю та здоров'ю фізичних осіб, відсутності у водіїв обох транспортних засобів ознак алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння, впливу лікарських засобів (лікарських препаратів), що знижують увагу та швидкість реакції, а також за умови досягнення згоди таких водіїв щодо обставин скоєння дорожньо-транспортної пригоди, такі водії мають право без залучення відповідних підрозділів Національної поліції України спільно скласти для надання страховику (МТСБУ) повідомлення про дорожньо-транспортну пригоду у паперовій чи електронній формі за формою і відповідно до інструкції, затверджених МТСБУ. **Після складення такого повідомлення водії транспортних засобів мають право залишити місце дорожньо-транспортної пригоди та звільняються від обов'язку інформування відповідних підрозділів Національної поліції України про настання дорожньо-транспортної пригоди.***

У разі встановлення Національним банком України обмеження максимального розміру страхової виплати за внутрішніми договорами страхування при врегулюванні страхових випадків із складенням повідомлення про дорожньо-транспортну пригоду за формою і відповідно до інструкції, затверджених МТСБУ, без участі працівників відповідних підрозділів Національної поліції України розмір страхової виплати за шкоду, заподіяну майну потерпілих осіб, не може перевищувати максимальний розмір, встановлений Національним банком України, що діяв на день настання страхового випадку.

ОТЖЕ, Ваші дії правомірні.

З повагою та розумінням, Ярослав ТУРЧИН